

ENERGITILSYNET

VEJLEDNING

VEJLEDNING TIL PROGRAM FOR INTERN OVERVÅGNING FOR AT FORHINDRE DIS- KRIMINERENDE ADFÆRD - ELNETVIRK- SOMHEDER

INDHOLD

INDLEDNING.....	3
0 – GENERELT OM TILTAG	4
1 - ADGANG TIL DISTRIBUTIONSNETTET	5
2 - KUNDEKONTAKT	7
3 – HABILITET.....	7
4 - INDGÅELSE AF AFTALER PÅ MARKEDSMÆSSIGE VILKÅR.....	8
5 - REGNSKABSMÆSSIG ADSKILLELSE	10
6 - SELSKABSMÆSSIG UDSKILLELSE.....	11
7 - KOMMUNIKATION VIA DATAHUBBEN.....	12
8 - FORRETNINGSMÆSSIGT FØLSOMME OPLYSNINGER.....	13
9 - FORRETNINGSMÆSSIGT FORDELAGTIGE OPLYSNINGER – NETSELSKABETS EGNE AKTIVITETER.....	16
10 NETSELSKABERNES SÆRSKILTE IDENTITET.....	17
11 GENNEMFØRSEL OG KONTROL.....	18

INDLEDNING

Elnetselskaberne i Danmark (netselskaberne) skal i henhold til elforsyningsloven efterleve en række bestemmelser med henblik på at forhindre diskriminerende adfærd. Det gælder f.eks. § 20 b (særskilt identitet), § 24 (ikke forskelsbehandling af brugere), § 45 (habilitet) og § 46 (aftaler på markedsmæssige vilkår).

Efter elforsyningslovens § 20 a skal selskaberne endvidere opstille et program for intern overvågning (herefter IO-program), som beskriver selskabernes tiltag for at forhindre diskriminerende adfærd og sikre efterlevelsen af lovbestemmelserne herom.

Energi-, forsynings- og klimaministeren har fastsat nærmere regler om det interne overvågningsprogram i bekendtgørelse nr. 933 af 27. juni 2018 (IO-bekendtgørelsen), herunder at selskaberne i programmet som minimum skal beskrive tiltagene for de punkter, der følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1. Energitilsynet fører tilsyn med, at et selskabs program er i overensstemmelse med de i IO-bekendtgørelsen opstillede krav.

Nærværende vejledning beskriver kravene til netselskabernes IO-program og gennemgår en række eksempler på tiltag, som kan anvendes i selskabernes programmer.

Alle netselskaber og transmissionsselskaber, der ikke er ejermæssigt adskilt i henhold til elforsyningslovens § 19 a, skal udarbejde et IO-program.

Et overordnet formål med det interne overvågningsprogram (IO-programmet) er at sikre, at netselskabet, selskabets ansatte og ansatte i forbindelse med outsourcing af netselskabets opgaver ikke udviser diskriminerende adfærd.

Et selskab bør som led i programmet derfor også forholde sig til, hvordan det sikres, at reglerne og programmet overholdes uanset, om det er en selskabsintern eller selskabsekstern part, som udfører opgaven.

Ved at følge vejledningen vil netselskabets IO-program inkludere de punkter, som kræves efter IO-bekendtgørelsen. Herved er netselskaberne på vej til at have udarbejdet et fyldestgørende IO-program.

Netselskaberne skal være opmærksomme på, at intern overvågning er en proces i udvikling. IO-programmet skal derfor opdateres i tilfælde af, at selskabet implementerer nye tiltag eller procedurer. Det kan følge af f.eks. sammenlægninger og andre organisationsmæssige omstruktureringer, introduktion af nyt dataudstyr mm. Endvidere kan der være opdateringsbehov som følge af fundne overtrædelser af reglerne om ikke-diskrimination eller som følge af ændringer i de lovgivningsmæssige regler.

I nedenstående gennemgang er der taget udgangspunkt i de 11 punkter (emner), der fremgår af IO-bekendtgørelsens § 2, stk. 1, og vejledningen følger som hovedregel nummereringen i bestemmelsens stykke 1. Herudover omtaler vejledningen et punkt, der fremgår af IO-bekendtgørelsens § 3, som omhandler netselskabernes gennemførelse af IO-programmet, herunder en passende kontrol med IO-programmet. Dette afsnit omfatter også omtale af den overvågningsansvarliges uafhængighed, jf. IO-bekendtgørelsen § 2, stk. 2.

For hvert af emnerne i bekendtgørelsens § 2 indeholder gennemgangen nedenfor en beskrivelse af krav til selskabet på det pågældende område samt eksempler på tiltag, der kan anvendes.

Disse skal ikke betragtes som en udtømmende liste. For det enkelte netselskab kan forhold være individuelle, hvorfor alle listede eksempler ikke nødvendigvis er relevante for alle selskaber. Omvendt kan der være tiltag, der er relevante og nødvendige, men som ikke er nævnt i vejledningen.

0 – GENERELT OM TILTAG

Det er vigtigt, at netselskabernes IO program ikke (kun) er en gennemgang af de lovregler, som skal overholdes, men at det fokuserer på de tiltag og aktiviteter i den enkelte virksomhed, som skal gennemføres for at sikre reglernes overholdelse.

Med tiltag menes de handlinger, som netselskaberne igangsætter og løbende anvender for at sikre, at netselskaberne ikke diskriminerer og ikke favoriserer interesseforbundne parter.

Selskaberne bør se tiltagene i sammenhæng med selskabets generelle kvalitetssikringssystem og prioritere det på lige fod med systemer og tiltag, der skal sikre kvalitet og regeloverholdelse på andre områder.

Der er tiltag, som selskabet med fordel kan anvende på en række af IO-programmets emner og som derfor oplistes indledningsvist. Det gælder f.eks.:

- Opstilling af procedurer/instrukser, der på et givet område fastlægger netselskabernes/medarbejdernes adfærd i situationer, hvor en diskriminerende adfærd kan fremkomme.
- Udpegning af proces- og opgaveansvarlige for de enkelte tiltag eller for delelementer i IO-programmet.
- Relevante uddannelsestiltag eller kompetencekrav til medarbejderne inden for de arbejdsfunktioner, der er relevante for IO-programmet.
- Medarbejdererklæringer bl.a. i forhold til regelforståelse, ansvar, habilitet m.v.
- E-learningkurser eller almindelige kurser, hvor medarbejderne får en indførelse i reglerne i overvågningsbekendtgørelsen.
- Anvendelse og offentliggørelse af objektive måltal og målopfyldelse for selskabets ydelser til kunderne af relevans for IO-programmet.
- Sikring af integration med selskabets øvrige kvalitetsstyring, herunder gennemførelse af certificeringer og audits.

Det er vigtigt, at selskabet i IO-programmet beskriver indholdet af de anvendte tiltag indenfor hvert emne, jf. nedenfor.

Det er op til netselskaberne om, de vil lade tiltagene direkte indgå i det interne overvågningsprogram eller, om de skal fremgå af et særskilt dokument, der vedhæftes det interne overvågningsprogram.

1 - ADGANG TIL DISTRIBUTIONSNETTET

Netselskaberne skal iværksætte tiltag, der skal være egnede til at sikre, at adgangen til distributionsnettet sker på lige vilkår for alle. Herunder skal netselskaberne iværksætte tiltag, der sikrer, at nettets brugere ikke bliver forskelsbehandlet ved gennemførelsen af vedligeholdelses- og udbygningsarbejder. På samme måde skal samtlige nettets brugere have lige vilkår ved gennemførelse af netselskabernes opgaver, herunder ved nettilslutning og netafbrydelse.

Da der i IO-bekendtgørelsen er nævnt forskellige typer af netadgang, kan det være hensigtsmæssigt at behandle disse hver for sig i netselskabernes IO-programmer.

HVILKE TILTAG ER EGNEDE TIL AT SIKRE, AT NETADGANG SKER PÅ IKKE-DISKRIMINERENDE VILKÅR?

Her skal netselskaberne beskrive, hvordan de sikrer, at netadgang for alle el-handlere og elhandlernes kunder sker på en transparent måde, dvs. at de ikke må favorisere koncernforbundne elhandelsselskaber eller bestemte slutkunde grupper – hverken direkte eller indirekte på grundlag af usaglige hensyn.

Der kan f.eks. iværksættes følgende tiltag:

- Procedurer for uddannelsestiltag i forhold til ydelser mod kunder.
- Se tiltag nedenfor vedr. selskabets specifikke aktiviteter.

HVILKE TILTAG ER EGNEDE TIL AT SIKRE, AT EN GENNEMFØRELSE AF VEDLIGEHOLDELSE AF NETTET SKER PÅ EN IKKE-DISKRIMINERENDE MÅDE?

Her skal netselskaberne beskrive hvilke tiltag, der sikrer, at der ikke sker diskriminering af nettets brugere f.eks. i forhold til geografisk beliggenhed. En bruger må f.eks. ikke nedprioriteres med baggrund i usaglige hensyn.

Der kan f.eks. etableres følgende tiltag:

- Faste periodiske vurderinger af vedligeholdelsesniveau.
- Objektive måltal for hastighed for reparationer.
- Fastlagte processer for information om vedligeholdelsesarbejde til kunderne.

**HVILKE TILTAG ER EGNEDE TIL AT SIKRE, AT EN GENNEMEFØRELSE AF EN UD-
BYGNING AF NETTET SKER PÅ EN IKKE-DISKRIMINERENDE MÅDE?**

Her skal netselskaberne beskrive hvilke procedurer og tiltag, der sikrer, at der ikke sker diskriminering af brugeren, således at denne ved udbygning bliver tilsluttet nettet inden for en rimelig frist og endvidere, at eksisterende brugere får transporteret den mængde elektricitet, som de behøver.

Der kan f.eks. etableres følgende foranstaltninger:

- Faste procedurer for koordinering med myndigheder og andre forsynings-selskaber om udbygning af nye områder.
- Periodisk revurdering af nettets dimensionering.
- Faste procedurer for udbygning ud fra objektive kriterier.
- Objektive måltal og offentliggørelse af målopfyldelse vedrørende udbyg-ningshastighed.

**HVILKE TILTAG ER EGNEDE TIL AT SIKRE, AT DER IKKE SKER FORSKELS-
BEHANDLING AF NETTETS BRUGERE VED NETTILSLUTNING?**

Her skal netselskaberne beskrive hvilke procedurer, der sikrer, at der ikke sker diskriminering af brugeren ved nettilslutning.

Der kan f.eks. etableres følgende foranstaltninger:

- Faste procedurer ved tilslutninger, der er fastsat af netselskabet.
- Objektive måltal og offentliggørelse af målopfyldelse ved tilslutninger.

**HVILKE TILTAG ER EGNEDE TIL AT SIKRE, AT DER IKKE SKER FORSKELSBE-
HANDLING AF NETTETS BRUGERE VED FOREKOMST AF NETAFBRYDELSE?**

Her skal netselskaberne beskrive hvilke procedurer, der sikrer, at der ikke sker diskriminering af brugeren ved forekomst af netafbrydelse.

Der kan f.eks. etableres følgende foranstaltninger:

- Faste og objektive procedurer ved nedbrud.
- Instruktion og uddannelsestiltag vedrørende information til kunder, i hvilke tilfælde netselskabet vil være nødt til at afbryde adgang til nettet.
- Instruktion og uddannelsestiltag, der underviser medarbejderne i, hvordan de skal handle i tilfælde af netafbrydelse.
- Offentliggørelse af objektive måltal for afbrydelseshyppighed.
- Offentliggørelse af målopfyldelse.

2 - KUNDEKONTAKT

Netselskaberne skal iværksætte tiltag, der skal være egnede til at sikre, at selskabernes medarbejdere i deres kundekontakt ikke forskelsbehandler på usagligt grundlag.

Netselskaberne skal i IO-programmet beskrive de forskellige former for kundekontakt, som netselskaberne har inden for hhv. mundtlig og skriftlig kontakt samt de tiltag, selskabet har iværksat for at sikre ikke-diskrimination.

Særligt hvis kundekontakten håndteres af medarbejdere, som både håndterer kundekontakt for netselskabet og for andre selskaber, skal man være opmærksom på at iværksætte de nødvendige tiltag.

Kundekontakt til netselskabet kan f.eks. være om leverandørvalg, energirådgivning, elmåleren eller tilslutningsforhold mv.

Eller det kan være netselskabets egen information til kunderne, herunder f.eks. informationsudsendelse fra netselskabet, pris-/tarifinformation, udformning af hjemmeside/hjemmesider samt breve, tidsskrifter, publikationer etc. fra netselskabet.

HVILKE TILTAG ER EGNEDE TIL AT SIKRE, AT DER IKKE SKER FAVORISERING AF BESTEMTE SELSKABER VED KUNDEKONTAKT?

Her skal netselskaberne beskrive hvilke tiltag, der sikrer, at netselskaberne ikke favoriserer på usagligt grundlag ved de forskellige former for kundekontakt, som netselskaberne gør brug af overfor kunderne.

Her er det væsentligt, at netselskaberne beskriver tiltag for hver af de forskellige former for kundekontakt, som selskabet har beskrevet i deres IO-programmer.

Som eksempler på tiltag kan nævnes, at der udarbejdes en instruks for, hvilke oplysninger netselskabernes medarbejdere må videregive.

Endvidere kan egnede tiltag være:

- Periodevis undervisning eller e-learning i regler vedrørende ikke-diskrimination ved kundekontakt.
- Instruks-/procedurebeskrivelser om kundehåndtering.
- Medarbejdererklæringer omkring håndtering af kundehenvendelser.

3 – HABILITET

For netselskaber med mere end 100.000 tilsluttede forbrugere er det ikke tilladt for direktører, vicedirektører, underdirektører og ledende medarbejdere i en netvirk-

somhed at deltage i ledelsen i en koncernforbundet elproduktions- eller elhandelsvirksomhed. Udover at det er forbudt at sammenblende ovennævnte persongrupper mellem ovennævnte selskaber, er det tillige forbudt for den nævnte personkreds i et netselskab at deltage i ledelsen af en koncernforbundet virksomhed, der direkte eller indirekte ejer en elproduktions- eller elhandelsvirksomhed. Endvidere er det ikke tilladt for netselskabets bestyrelsesmedlemmer at deltage direkte eller indirekte i ledelsen af et koncernforbundet selskab indenfor elhandel eller elproduktion.

Det er dog tilladt at have en fælles ledelse, hvis den koncernforbundne virksomhed er en anden kollektiv elforsyningsvirksomhed.

Energisitilsynets har den 8. oktober 2012 truffet en ¹afgørelse om, at det er uforeneligt med elforsyningslovens bestemmelse om habilitet, at bestyrelsesmedlemmer i et elnetselskab deltager i bestyrelsen i koncernforbundne elhandels- og elproduktionselskaberne.

HVILKE TILTAG ER EGNEDE TIL AT SIKRE, AT KRAVENE OM HABILITET BLIVER OVERHOLDT?
<p>Her skal netselskaberne beskrive de tiltag, der sikrer, at der ikke sker en sammenblanding af ledelsen mellem netselskaber hhv. koncernforbundne elproduktions- eller elhandelsvirksomheder og koncernforbundne virksomheder, der direkte eller indirekte ejer sidstnævnte virksomheder, samt sikre at regler om bestyrelsesmedlemmernes habilitet iagttages.</p> <p>Der kan f.eks. etableres følgende foranstaltninger:</p> <ul style="list-style-type: none">• Procedurer ved udnævnelser af ledelses- eller bestyrelsesmedlemmer ift. habilitet.• Placering af ansvar ift. at samme personer ikke har dobbeltroller i netselskabet og de nævnte koncernforbundne selskaber, herunder koncernforbundne elhandelsselskaber.• Erklæring fra de ovennævnte persongrupper ifm. udnævnelser fremsendes til den overvågningsansvarlige.

4 - INDGÅELSE AF AFTALER PÅ MARKEDSMÆSSIGE VILKÅR

Når et netselskab indgår aftaler med andre selskaber, herunder koncernforbundne selskaber, skal aftalerne indgås skriftligt på aftaletidspunktet. Herudover er det et krav, at netselskaberne skal kunne dokumentere, at aftalerne er indgået på markedsmæssige vilkår – dvs. på samme aftalevilkår, som hvis de havde indgået aftalerne med uafhængige virksomheder.

¹ Energisitilsynets afgørelse er offentliggjort på Energisitilsynets hjemmeside på: <http://www.energitilsynet.dk/>.
Afgørelsen har sagsnummer 4/0604-0200-0007

Det er derfor væsentligt, at netselskaberne beskriver hvilke tiltag, der sikrer, at aftaler med andre virksomheder indgås på markedsbestemte vilkår, samt tiltag, der sikrer, at aftaler, der indgås på markedsbestemte vilkår, foreligger skriftligt på aftaletidspunktet.

HVILKE TILTAG ER EGNEDE TIL AT SIKRE, AT AFTALER FORELIGGER SKRIFTLIGT PÅ AFTALETIDSPUNKTET?

Her skal netselskaberne beskrive de tiltag/procedurer, der skal sikre, at netselskabets aftaleindgåelse med andre selskaber, herunder de koncernforbundne elhandelselskaber, skal ske skriftligt på aftaletidspunktet.

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- Ansvars- og procesbeskrivelse i forhold til indgåelse af aftaler med hensyn til skriftlighed på aftaletidspunktet.

HVILKE TILTAG ER EGNEDE TIL AT SIKRE, AT NETSELKABETS AFTALER MED ANDRE SELSKABER BLIVER INDGÅET PÅ MARKEDSBESTEMTE VILKÅR?

Her skal netselskaberne beskrive de tiltag/procedurer, der sikrer, at netselskabets aftaleindgåelse med andre selskaber, herunder koncernforbundne selskaber, sker på vilkår, der svarer til vilkår mellem uafhængige parter.

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- Kompetence- og uddannelsesiltag indenfor kontraktindgåelse og transfer pricing regelsæt.
- Anvendelse af relevante interne og eksterne kompetencer, herunder selskabets ansvarlige for dokumentation til SKAT eller revisionskompetencer indenfor transfer pricing.
- Ansvars- og procesbeskrivelser omkring sikring af markedsmæssighedskrav.
- Ansvars- og procesbeskrivelse i forbindelse med aftaleindgåelse – herunder fastlæggelse af beslutningsproces i netselskabet og hvem der har beslutningsmandat til hvad.

Som udgangspunkt må det lægges til grund, at de aftalevilkår, som netselskaberne indgår med ikke interesseforbundne selskaber er vilkår, der er bestemt af markedet på tidspunktet for aftaleindgåelsen.

Er der derimod tale om aftaler indgået mellem netselskaberne og interesseforbundne selskaber, skal netselskaberne dokumentere, at aftalerne er indgået på markedsvilkår. Det er netselskaberne, der skal dokumentere, at aftalevilkårene svarer til, hvad to af hinanden uafhængige parter ville have opnået, hvis de indgik aftaler med hinanden.

Kravet om skriftlighed betyder, at netselskaberne skal udarbejde og opbevare skriftlig dokumentation for, at der er handlet markedsmæssigt.

Netselskaberne skal på aftaletidspunktet udarbejde en kortfattet beskrivelse af den metode, som netselskaberne har valgt for at sikre markedsmæssigheden af prisfastsættelsen. Beskrivelsen skal være vedlagt aftalen som et bilag.

Markedsmæssighed kan sikres på flere måder. Bestemmelsen indebærer således ikke et generelt krav om, at alle aftaler for eksempel skal sendes i udbud.

I tilfælde af at netselskaberne ikke kan dokumentere, at aftalerne er indgået på markedsmæssige vilkår, kan Energitilsynet skønsmæssigt fastsætte den pris, som skal lægges til grund for den økonomiske regulering af netselskaberne. Energitilsynet vil udøve sit skøn inden for rammerne af OECD's Guidelines for Transfer Pricing og SKATs vejledning »Transfer Pricing – Dokumentationspligten«.

²Efter OECD's Guidelines for Transfer Pricing er der fem transfer pricing-metoder, som kan anvendes ved fastsættelse af markedsmæssighed for aftaler med interesseforbundne parter (kontrollerede transaktioner). OECD's fem transfer pricing-metoder er dog ikke udtømmende.

De fem metoder er:

1. CUP-metoden (Comparable Uncontrolled Price Method)
2. RPM (Resale Price Method)
3. Cost plus-metoden
4. TNMM (Transactional Net Margin Method)
5. Profit Split

Det kan være en hjælp for netselskaberne at søge nærmere viden herom eksempelvis i SKATs juridiske vejledning, herunder afsnit C.D.11.4.1 Valg af transfer pricing-metode.

5 - REGNSKABSMÆSSIG ADSKILLELSE

Bevilling til at drive netvirksomhed og bevilling til at drive transmissionsvirksomhed kan som udgangspunkt ikke gives til samme virksomhed. I det tilfælde, hvor der undtagelsesvis gives bevilling til at drive begge aktiviteter i samme virksomhed, skal netselskaberne/transmissionsselskaberne sikre tiltag til overholdelse af kravet om regnskabsmæssig adskillelse af de bevillingspligtige aktiviteter.

² Jf. Den juridiske vejledning - C.D.11.4.1 Valg af transfer pricing-metode

**HVILKE TILTAG SIKRER OVERHOLDELSE AF KRAVET OM REGNSKABSMÆSSIG
ADSKILLELSE (TRANSMISSION OG NET) HVOR DET ER PÅKRÆVET EFTER
ELFORSYNINGSLovens § 47, STK. 3?**

Såfremt netselskabet har modtaget bevilling til både netselskab og transmissionsvirksomhed, skal dette punkt beskrives.

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- Der udpeges medarbejdere, der har det overordnede ansvar for den regnskabsmæssige adskillelse af de bevillingspligtige aktiviteter.
- Der oprettes særskilte udgifts- og indtægtskonti for hver af de to bevillingspligtige aktiviteter, hvortil posteringerne bliver registret på hver deres konti/underkonti tilhørende hhv. bevilling til distributionsvirksomhed og bevilling til transmissionsvirksomhed.
- Der opstilles regnskab for hver aktivitet.

Elforsyningsloven kan for det enkelte selskab indeholde andre bestemmelser om regnskabsmæssig adskillelse. Det gælder f.eks. krav om regnskabsmæssig adskillelse mellem netdrift og aktiviteter vedrørende energibesparelser.

**HVILKE TILTAG SIKRER, AT DER ER REGNSKABSMÆSSIG ADSKILLELSE, HVOR
DET ER PÅKRÆVET EFTER ELFORSYNINGSLovens § 76, STK. 1, NR. 4?**

For netselskaber med aktiviteter, hvor elforsyningsloven kræver regnskabsmæssig adskillelse, skal der iværksættes tiltag, der sikrer en overholdelse og dokumentation herfor. Herunder procedurer, der sikrer en ikke-favoriserende fordeling af indtægter og omkostninger.

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- Der udpeges medarbejdere, der har det overordnede ansvar for den regnskabsmæssige adskillelse af de bevillingspligtige aktiviteter.
- Der oprettes særskilte indtægts- og udgiftskonti for hver af de to bevillingspligtige aktiviteter, hvortil posteringerne bliver registret.
- Der opstilles regnskaber for hver aktivitet.

6 - SELSKABSMÆSSIG UDSKILLELSE

Netselskaber kan som udgangspunkt kun drive de aktiviteter, som ligger inden for bevillingen. Netselskaber kan undtagelsesvis drive virksomhed med elproduktion eller anden tilknyttet virksomhed, såfremt de samlede indtægter herfra udgør mindre end 5 % af omsætningen i netvirksomheden. Der kan hertil henvises til bekendtgørelse nr. 358 af 20. maj 2003 om undtagelse af anlæg og sideordnede aktiviteter fra elforsyningsloven

Herudover skal aktiviteter, som ligger uden for bevillingen, herunder produktion eller handel med elektricitet, udøves i selvstændige selskaber med begrænset ansvar.

Det enkelte netselskab skal opstille tiltag, der sikrer overholdelse af kravet om selskabsmæssig udskillelse.

HVILKE TILTAG SIKRER OVERHOLDELSE AF KRAVET OM SELSKABSMÆSSIG UDSKILLELSE?
<p>Her skal netselskaber med sideordnede aktiviteter beskrive tiltag, der sikrer, at de sideordnede aktiviteter bliver selskabsmæssigt udskilt fra de bevillingspligtige aktiviteter.</p> <p>Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Netselskaber oplyser cvr-numre på de selskaber, der driver de sideordnede aktiviteter, som ligger uden for bevillingen i det interne overvågningsprogram.• Procedurer med angivelse af ansvarlige personer for gennemgang af selskabets aktiviteter og regnskab i forhold til at sikre overholdelse af krav om selskabsmæssige adskillelse.

7 - KOMMUNIKATION VIA DATAHUBBEN

Som udgangspunkt skal al datakommunikation mellem netselskaberne og elhandelselskaberne, der vedrører et konkret aftagernummer, foregå via datahubben. Kommunikationen via datahubben administreres af Energinet, jf. forskrifter udstedt af Energinet på Energinets hjemmeside:

<http://www.energinet.dk/DA/El/Datahub/Sider/DataHub.aspx>.

I særlige tilfælde er det tilladt for netselskaberne og elhandelsselskaber at kommunikere direkte med hinanden. Der foreligger sådanne særlige tilfælde, når elhandelsvirksomhederne har behov for en dialog vedrørende konkrete problemstillinger om målinger, fakturering, afbrydelser eller lignende. Kommunikationen mellem netselskaberne og elhandelsselskaberne administreres af Energinet, jf. forskrifter udstedt af Energinet på Energinets hjemmeside: <http://www.energinet.dk/DA/El/Datahub/Sider/DataHub.aspx>.

HVILKE TILTAG SIKRER OVERHOLDELSE AF KRAVET OM, AT KOMMUNIKATION MELLEML NETSELSKABERNE OG ELHANDELSSSELSKABERNE SKER VIA DATAHUBBEN?
<p>Her skal netselskaberne beskrive tiltag, der sikrer overholdelse af kravet om, at kommunikation med elhandelsselskaberne sker via datahubben.</p>

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- Der fastlægges procedurer og ansvarsfordeling for datahåndtering i overensstemmelse med Energinets procedurer.
- Der udpeges bestemte personer, der skal sikre, at kommunikationen med elhandelsselskaber sker via datahubben og følger Energinets' forskrifter.
- Der afholdes kurser, hvor de relevante medarbejdere bliver informeret i de relevante procedurer, herunder at de ikke må have direkte kontakt med elhandelsselskaber bortset fra de særlige tilfælde fastlagt i Energinets procedurer.

8 - FORRETNINGSMÆSSIGT FØLSOMME OPLYSNINGER

Netselskaberne er i besiddelse af flere forskellige oplysninger af følsom karakter. Det er derfor vigtigt, at netselskaberne er opmærksomme på hvilke forretningsmæssigt følsomme oplysninger, der findes i deres virksomheder.

Endelig skal et netselskab kunne redegøre for, om der sker en individuel godkendelse af medarbejderens adgang til følsomme oplysninger med udgangspunkt i medarbejderens jobfunktion, samt belyse hvorvidt og hvordan der anvendes medarbejdererklæringer i selskabet. Se administrativ praksis på området nedenfor.

HVILKE FORRETNINGSMÆSSIGT FØLSOMME OPLYSNINGER, SOM MODTAGES, BEHANDLES FORTROLIGT?

Netselskabet modtager typisk flere forskellige forretningsmæssigt følsomme oplysninger. Netselskabet skal udfærdige en liste over de forretningsmæssigt følsomme oplysninger, der er relevante for selskabet. Herefter overvejes det, hvilke afdelinger de forretningsmæssigt følsomme oplysninger primært tilhører.

Eksempel på forretningsmæssigt følsomme oplysninger kan være:

- Forbrugstal for privat- og erhvervs-kunder
- Forbrugsprofiler for kunder med timemålinger
- Leverandører af el til kunden
- Statistisk materiale om elforbrug
- Elleverandørers og slutkunders betalingsmønster, restance og andre økonomiske forhold
- CPR-numre
- Oplysninger om personlige forhold
- Aftagenummer.

HVILKE TILTAG SIKRER EN FORTROLIG BEHANDLING AF DE FORRETNINGSMÆSSIGT FØLSOMME OPLYSNINGER, DER MODTAGES?

Her skal netselskaber beskrive tiltag, der sikrer en fortrolig behandling af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

Der skal være it-mæssig adskillelse for de ansattes dataadgang. Det betyder, at der skal ske brug af password og adgangskoder for at sikre individuel adgang til de forskellige former for fortrolige oplysninger.

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- Der udarbejdes en instruks om fortrolig behandling af følsomme oplysninger.
- Brug af medarbejdererklæring, hvor medarbejdere erklærer sig om ansvar og konsekvens i forhold til håndtering af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.
- Der afholdes kurser, hvor de relevante medarbejdere bliver undervist i, hvordan man håndterer behandling af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

HVILKE TILTAG SIKRER IKKE-DISKRIMINERENDE VIDEREGIVELSE AF FORRETNINGSMÆSSIGT FØLSOMME OPLYSNINGER?

Her skal netselskaber beskrive tiltag, der sikrer ikke-diskriminerende videregivelse af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- Kontrol med adgang til de relevante oplysninger, herunder it-systemer.
- Procedurer for hvordan relevante oplysninger håndteres og i givet fald offentliggøres/videregives på ikke-diskriminerende måde.
- Uddannelsestiltag for de medarbejdere, som skal videregive data.

HVILKE NEDSKREVNE PROCEDURER SIKRER FORTROLIG MODTAGELSE, BEHANDLING OG VIDEREGIVELSE AF FORRETNINGSMÆSSIGT FØLSOMME OPLYSNINGER?

Her er eksempler på situationer, hvor det kan være relevant at etablere procedurer (for håndtering af forretningsmæssigt følsomme oplysninger):

- Ved videregivelse af måledata.
- Ved anvendelse af oplysninger i forbindelse med markedsføring.
- For en fælles administration i koncernen.
- For outsourcete funktioner, f.eks. opkrævnings- og inkassofunktionen.

- Ved ansættelse af nye medarbejdere – hvorledes bliver de orienteret om IO-programmet.
- Ved rokering af ansatte – hvad sikrer, at de har de rigtige it-begrænsninger.

Administrativ praksis – Energiklagenævnets afgørelse:

Energiklagenævnet har i afgørelsen af 25. august 2008 fastslået, at Energitilsynet kan forlange, at netselskaberne foretager en individuel vurdering af, hvilke former for FFO-oplysninger, der er relevante for den enkelte medarbejders udførelse af sit arbejde.

For at sikre sig, at netselskaberne overholder kravene om hhv. fortrolig behandling af og ikke-diskriminerende videregivelse af FFO-oplysninger, følger det af Energiklagenævnets afgørelse, at netselskaberne bør foretage en individuel FFO-godkendelse af medarbejderne, og at det skal ske med udgangspunkt i medarbejdernes jobfunktioner. Det er dog ikke et absolut krav, at der skal ske en individuel FFO-godkendelse af medarbejderne med udgangspunkt i medarbejdernes jobfunktioner.

Det er ikke et absolut krav, at netselskaberne skal have sine egne IT-systemer, selv om det er det foretrukne tiltag til at sikre en effektiv overholdelse af kravene om hhv. fortrolighed ved modtagelse og behandling af FFO-oplysninger og ved ikke-diskriminerende videregivelse af FFO-oplysninger til elhandelsvirksomhederne og andre.

Anvender netselskaberne samme IT-system som en eller flere blandt de koncernforbundne selskaber, skal netselskaberne sikre, at der er en reel og effektiv it-mæssig adskillelse for de ansattes dataadgang. Det betyder, at der skal ske brug af individuelle passwords og adgangskoder for at sikre en individuel adgang til de forskellige former for fortrolige oplysninger.

Selvom al udveksling af oplysninger som udgangspunkt skal ske via DataHubben, er det Energitilsynets opfattelse, at netselskaberne fortsat som hidtil skal udfærdige en liste over de forretningsmæssigt følsomme oplysninger, der er relevante for de enkelte netselskaber. Det er en god idé, at netselskaberne i den forbindelse bør være sig bevidste om, hvilke afdelinger de forretningsmæssigt følsomme oplysninger primært tilhører.

Medarbejdererklæringer:

Som følge af at al kommunikation til elkunden generelt som udgangspunkt skal ske mellem den pågældende elleverandør og elkunden, er det Energitilsynets opfattelse, at anvendelsen af medarbejdererklæringer ikke længere har den samme relevans og betydning som tidligere. Men da der fortsat er en begrænset adgang til direkte kommunikation mellem netselskaberne og elhandelselskaberne, vil brugen af medarbejdererklæringer af den grund ikke være uden betydning.

Medarbejdererklæringer vil dog som hidtil fortsat blive betragtet som et godkendt tiltag, der medvirker til at forhindre diskriminerende adfærd i forbindelse med behandling af de forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som selskaberne modtager.

Hvis netselskaberne vælger at gøre brug af medarbejdererklæringer, og for at medarbejdererklæringer skal kunne tjene sit formål, skal medarbejderen skrive under på, at medarbejderen har fået undervisning i reglerne for det interne overvågningsprogram, og at medarbejderen forpligter sig til at efterleve IO-programmet med henblik på at forhindre diskriminerende adfærd. Herudover skal navn og stillingsbetegnelse på og det organisatoriske tilhørsforhold vedr. den pågældende medarbejder fremgå af medarbejdererklæringerne.

9 - FORRETNINGSMÆSSIGT FORDELAGTIGE OPLYSNINGER – NETSELSKABETS EGNE AKTIVITETER

Det væsentlige er, at der ses på oplysninger om netselskabets egne aktiviteter, der kan være forretningsmæssigt fordelagtige for andre selskaber.

HVILKE TYPER AF OPLYSNINGER OM NETSELSKABETS EGNE AKTIVITETER ER FORRETNINGSMÆSSIGT FORDELAGTIGE?
Eksempler på forretningsmæssigt fordelagtige oplysninger kan være: <ul style="list-style-type: none">• Udbygningsplaner for elnettet.• Strategiske overvejelser og beslutninger i relation til selskabet.• Oplysninger om netselskabets øvrige virke.

HVILKE TILTAG HINDRER AT FORRETNINGSMÆSSIGT FORDELAGTIGE OPLYSNINGER OM EGNE AKTIVITETER BLIVER VIDEREGIVET PÅ EN DISKRIMINERENDE MÅDE?
Her skal netselskaber beskrive tiltag, der sikrer overholdelsen af kravet om, at forretningsmæssigt fordelagtige oplysninger bliver videregivet på en ikke-diskriminerende måde. Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer: <ul style="list-style-type: none">• Brug af medarbejdererklæring.• Kontrol med adgang til de relevante oplysninger, herunder it-systemer.• Procedurer for hvordan relevante oplysninger håndteres og i givet fald offentliggøres/videregives på ikke-diskriminerende måde.

10 - KLARHED OM NETSELKABERNES SÆRSKILTE IDENTITET

Netselskaber skal være identitetsmæssigt adskilt fra selskaber, som ejermæssigt er vertikalt integreret med netselskabet. Netselskaber skal sikre, at der ikke i øvrigt i den vertikalt integrerede netselskabs kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabes uklarhed om netselskabets særskilte identitet.

Netselskaber skal herudover sikre, at andre, der udfører opgaver for netselskabet, ved opgavens udførelse anvender en identitet, som adskiller sig fra de identiteter, som i øvrigt anvendes af virksomheder, som er vertikalt integreret med netvirksomheden.

Kravet om identitetsmæssig adskillelse for netselskaber gælder imidlertid ikke i forhold til virksomheder, der udøver net- eller naturgasdistributionsvirksomhed, virksomhed med fremføring af opvarmet vand eller damp, eller virksomhed, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold. Det betyder, at netselskaber eksempelvis godt må have samme navn og logo med andre netselskaber og gasdistributionsselskaber.

Vertikal integration foreligger, når der i selskabskonstruktionen indgår enten et elhandels- og/eller et elproduktionsselskab. Er et netselskab vertikalt integreret med virksomheder, hvori der indgår et elhandels- og/eller elproduktionsselskab, skal netselskabets identitet være særskilt fra de øvrige selskabers navn og logo.

HVILKE TILTAG SIKRER, AT DER IKKE SKABES UKLARHED OM NETSELKABERS SÆRSKILTE IDENTITET – VALG AF NAVN OG LOGO?

Her skal netselskaberne beskrive tiltag, der sikrer opfyldelsen af kravet om, at netselskabernes navn og logo ikke bliver forvekslet med vertikalt integrerede selskaber.

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- Der udpeges bestemte personer, der er ansvarlige for at kontrollere om netselskabets navn og logo ikke kan forveksles med vertikalt integrerede selskabers navn og logo, herunder elhandels – og elproduktionsselskabers.
- Der udpeges personer, der skal være ansvarlige for - i tilfælde af manglende overholdelse af kravet herom - at rapportere til den ansvarlige ledelse, der kan bringe forholdet i overensstemmelse med loven.
- At der foreligger procedurer og skabeloner for hvordan selskabet identificerer/præsenterer sig – hjemmeside, breve, telefonnummer m.v.

**HVILKE TILTAG SIKRER, AT DER IKKE SKABES UKLARHED OM NETSELSKABERS
SÆRSKILTE IDENTITET VED OUTSOURCING**

Her skal netselskaberne beskrive tiltag, der sikrer opfyldelsen af kravet om, at netselskabernes særskilte identitet opretholdes, når de vælger at outsource deres arbejde.

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- At der i kontrakter, som netselskaber indgår med andre selskaber, indgår vilkår om, at aftaleparten skal overholde kravet om særskilt identitet, og hvordan det konkret efterleves i praksis.
- Netselskaber udpeger bestemte personer, der er ansvarlige for at vejlede og besvare evt. spørgsmål vedr. særskilt identitet fra kontraktparten.
- Netselskaber eller kontraktparten kan udpege bestemte personer i kontraktpartens virksomhed, der i forbindelse med udførelsen af arbejdet klart tilkendegiver over for omverdenen, at de handler på vegne af netselskabet.

Energitilsynet har udarbejdet en selvstændig vejledning til netvirksomhedernes særskilte identitet. For en udførlig vejledning henvises til denne vejledning.

11 - GENNEMFØRSEL OG KONTROL AF IO-PROGRAM

Det er selskabernes ansvar at sørge for, at deres IO-program reelt bliver gennemført og for en passende kontrol af IO-programmet. For at kunne leve op til kravene om hhv. gennemførelse af IO-programmet og gennemførelse af en passende kontrol af IO-programmet bør selskaberne i deres arbejde med udarbejdelse af IO-programmet samt kontrollen heraf iværksætte procedurer, der tager sigte på en løbende og hurtig rapportering af evt. fravigelser af IO-programmet.

Det skal i IO-programmet beskrives, hvordan netselskabernes IO-program og kontrollen heraf bliver gennemført.

Herudover skal netselskaber i deres IO-program beskrive tiltag, der er egnet til at sikre den overvågningsansvarliges uafhængighed.

HVORDAN SIKRER MAN EN GENNEMFØRELSE AF PROGRAMMET?

Netselskaberne skal beskrive hvilken fremgangsmåde og hvilke tiltag, de bruger til at sikre, at deres IO-program bliver gennemført, som det er beskrevet fra punkt 1-10. Udover at gennemførelsen handler om de enkelte tiltag, der er indeholdt i selskabets program, jf. gennemgangen ovenfor, kan dette gøres ved at:

- Udpege ansvarlige for gennemførelse af programmets delelementer.
- Fastlægge procedurer for samarbejde med den overvågningsansvarlige, jf.

elforsyningslovens § 20 a, stk. 2. Det kan f.eks. være ved nedsættelse af udvalg og koordineringsforum med den overvågningsansvarlige.

- Afrapporteringer af overtrædelser og herunder løbende offentliggørelse af overtrædelser og tiltag udover den obligatoriske årsberetning.

HVORDAN GENNEMFØRER MAN EN PASSENDE KONTROL AF IO-PROGRAMMET?

Det er et krav, at selskaberne i deres IO-program beskriver, hvordan selskabet kontrollerer, at programmet reelt bliver gennemført.

Kontrollen spiller tæt sammen med de tiltag om gennemførelsen af programmet nævnt ovenfor, herunder afrapportering om overtrædelser og klare procedurer for håndtering af overtrædelser.

Et centralt tiltag vedrørende kontrol er gennemførelse af interne og eksterne audits ift. regleres faktiske overholdelse og integration af regeloverholdelse på IO-området i kontrol omkring selskabets certificeringer og kvalitetssystemer på andre områder.

Endvidere kan tænkes etablering af whistle-blower ordning ved opdagelse af overtrædelser.

Samtidig skal det, såfremt der er konstaterede udeståender i forbindelse med den gennemførte kontrol håndteres, hvorvidt der er tiltag eller procedurer, der skal ændres i programmet.

HVORDAN KAN MAN SIKRE DEN OVERVÅGNINGSANSVARLIGES UAFHÆNGIGHED?

Her skal netselskaberne beskrive tiltag, der sikrer den overvågningsansvarliges uafhængighed.

Der kan f.eks. foretages følgende tiltag/procedurer:

- Nedskrevne kriterier for uafhængighed i forbindelse med udpegning af den overvågningsansvarlige.
- Inden netselskabet udvælger en person til at varetage opgaven som den overvågningsansvarlige, skal personen underskrive en erklæring om, at han/hun ikke har nogen stilling, noget ansvar, nogen interesser eller noget forretningsforhold i eller med eventuelle tilknyttede og associerede virksomheder samt i eller med virksomheder, der kontrolleres af samme virksomheder.
- Den overvågningsansvarlige skal underskrive en erklæring, der forpligter

vedkommende til at gøre netselskabets ledelse opmærksom på forhold, der kan være i strid med uafhængighedskravet til den overvågningsansvarlige i henhold til elforsyningsloven.

- Der må ikke være personsammenfald i ledelsen i et netselskab og ledelsen i et koncernforbundet elhandelsselskab, hvis netselskabet vælger at lade en ansat varetager rollen som den uafhængige overvågningsansvarlige. Se Energitilsynets afgørelse nedenfor.
- Netselskabet skal hurtigst muligt vælge en anden person til at varetage rollen som den overvågningsansvarlige - i tilfælde af brud med uafhængighedskravet.

Energitilsynet har den 29. maj 2018 truffet en ³afgørelse om den overvågningsansvarliges uafhængighed. Energitilsynet kom i sagen frem til, at det ikke vil være foreneligt med elforsyningslovens bestemmelse om den overvågningsansvarliges uafhængighed, hvis vedkommende er ansat i et netselskab, hvis direktion er den samme som direktionen i et koncernforbundet elhandelsselskab. Som begrundelse for afgørelsen har Energitilsynet bla. anført, at den overvågningsansvarliges opgave er at forhindre, at netselskaberne favoriserer koncernforbundne selskaber, herunder elhandelsselskabet. Personsammenfaldet mellem direktøren i netselskaberne og direktøren i elhandelsselskabet giver anledning til en formodning for, at det vil vanskeliggøre eller umuliggøre den overvågningsansvarliges varetagelse af sin overvågningsopgave i overensstemmelse med lovens regler.

Tjekliste

I nedenstående er alle boksene i vejledningen samlet i et skema. Skemaet skaber et overblik over de handlingspunkter, der kræves indeholdt i IO-programmet.

Tjekliste for IO-programmet – opsummering af relevante spørgsmål

0 – Generelt om tiltag
1 - Adgang til distributionsnettet
Hvilke tiltag er egnede til at sikre, at netadgang sker på ikke-diskriminerende vilkår?
Hvilke tiltag er egnede til at sikre, at en gennemførelse af vedligeholdelse af nettet sker på en ikke-diskriminerende måde?
Hvilke tiltag er egnede til at sikre, at en gennemførelse af en udbygning af nettet sker på en ikke-diskriminerende måde?
Hvilke tiltag er egnede til at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling af nettets brugere ved forekomst af netafbrydelse?
Hvilke tiltag er egnede til at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling af nettets brugere ved nettilslutning?

³ Energitilsynets afgørelse er offentliggjort på Energitilsynets hjemmeside på: <http://www.energitilsynet.dk/>.

2 – Kundekontakt
Hvilke tiltag er egnede til at sikre, at der ikke sker favorisering af bestemte selskaber ved kundekontakt?
3 – Habilitet
Hvilke tiltag er egnede til at sikre, at kravene om habilitet bliver overholdt?
4 - Indgåelse af aftaler på markedsmæssige vilkår
Hvilke tiltag er egnede til at sikre, at aftaler foreligger skriftligt på aftaletidspunktet?
Hvilke tiltag er egnede til at sikre, at netselskabets aftaler med andre selskaber bliver indgået på markedsbestemte vilkår?
5 - Regnskabsmæssig adskillelse
Hvilke tiltag sikrer overholdelse af kravet om regnskabsmæssig adskillelse (transmission og net, jf. elforsyningslovens § 47, stk. 3)?
Hvilke tiltag sikrer, at der er regnskabsmæssig adskillelse, hvor det er påkrævet efter elforsyningsloven, jf. § 76, stk. 1, nr. 3?
6 - Selskabsmæssig udskillelse
Hvilke tiltag sikrer overholdelse af kravet om selskabsmæssig udskillelse?
7 - Krav om kommunikation via DataHubben
Hvilke tiltag sikrer overholdelse af kravet om, at kommunikation mellem netselskaberne og elhandelsselskaberne sker via datahubben?
8 - Forretningsmæssigt følsomme oplysninger
Hvilke forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som modtages, behandles fortroligt?
Hvilke tiltag sikrer en fortrolig behandling af de forretningsmæssigt følsomme oplysninger, der modtages?
Hvilke tiltag sikrer ikke-diskriminerende videregivelse af forretningsmæssigt følsomme oplysninger?
Hvilke nedskrevne procedurer sikrer fortrolig modtagelse, behandling og videregivelse af forretningsmæssigt følsomme oplysninger?
9 - Forretningsmæssigt fordelagtige oplysninger – netselskabets egne aktiviteter
Hvilke typer af oplysninger om netselskabets egne aktiviteter er forretningsmæssigt fordelagtige?
10 - Klarhed om netselskabernes særskilte identitet
Hvilke tiltag sikrer, at der ikke skabes uklarhed om netselskabers særskilte identitet – valg af navn og logo?
Hvilke tiltag sikrer, at der ikke skabes uklarhed om netselskabers særskilte identitet ved outsourcing?
11 Gennemførelse og kontrol af IO-program
Hvordan sikrer man en gennemførelse af programmet?
Hvordan gennemfører man en passende kontrol af IO-programmet?
Hvordan kan man sikre den overvågningsansvarliges uafhængighed?